DevOps, 3. časť: Dostupnosť služby, CDN, zálohy, CI/CD, testovanie aplikácií (TDD), bezpečnosť

Vývoj progresívnych webových aplikácií

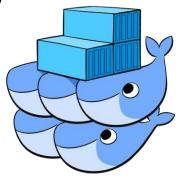
Lektor: Ing. Adam Puškáš

Vedúci kurzu: Ing. Eduard Kuric, PhD.

06.12.2022

Na minulej prednáške...

- Cloud computing pojem, vlastnosti, typológia, kontexty využitia
 - Agilita, elasticita, abstrakcia, samoobsluha, cenová flexibilita
 - Public vs. private vs. on-premise cloud
 - SaaS vs. PaaS vs. laaS
- Orchestrácia SW kontajnerov Docker Swarm, AWS ECS, Kubernetes
- Cloud typu laaS Amazon Web Services (AWS):
 - Prehľad služieb
 - Nasadenie služby na AWS ECS príklad

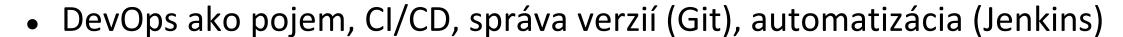

Agenda dnešnej prednášky

- Dostupnosť služby a viaczónové nasadenie (multi-AZ)
- Optimalizácia doručovania obsahu (CDN) a object storage
 - AWS CloudFront + AWS S3

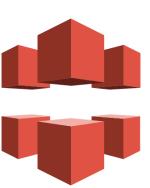

• Testovanie aplikácií, TDD, základy bezpečnosti - penetračné testovanie

Dostupnosť služby a viaczónové nasadenie (multi-AZ)

- Vysoká dostupnosť služby (high availability)
- Dôsledky prevádzky služby s nedostatočnou dostupnosťou:
 - Odliv klientov (špeciálne B2B plnenie zákaziek, napr. agentúry)
 - Šírenie zlého povedomia strata ďalších existujúcich i potenciálnych klientov
 - Faktická nemožnosť presadiť sa na globálnom trhu (SLA, konkurencia)

- Úskalie vysoko dostupnej architektúry cena
 - Problém najmä pre malé tímy (startupy)
 - V prípade úspechu sa počiatočná investícia mnohonásobne vráti

Vysoko dostupná služba - vlastnosti

Redundancia (redundancy)

- Dôležité komponenty systému majú viacero replík (dáta, funkcionalita)
- Repliky preberú úlohu primárnych inštancií v prípade ich zlyhania (potreby)
- Repliky sú typicky umiestnené v rôznych regiónoch (zónach dostupnosti AZ)

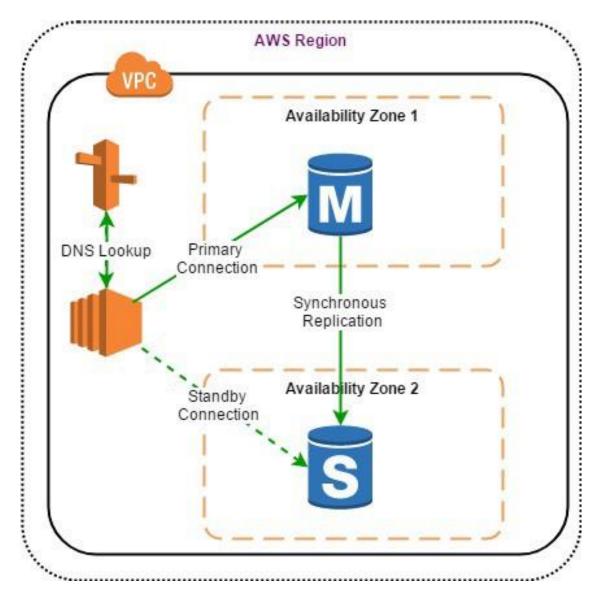
Monitorovanie (monitoring)

- Systém a jeho komponenty sú pokryté metrikami, logmi, alarmami
- Vždy je známy stav jednotlivých služieb, ako aj systému ako celku
- V prípade potreby možno na zmenu stavu reflektovať akciou (napr. spustenie novej repliky služby)

Vysoko dostupná služba - vlastnosti /2

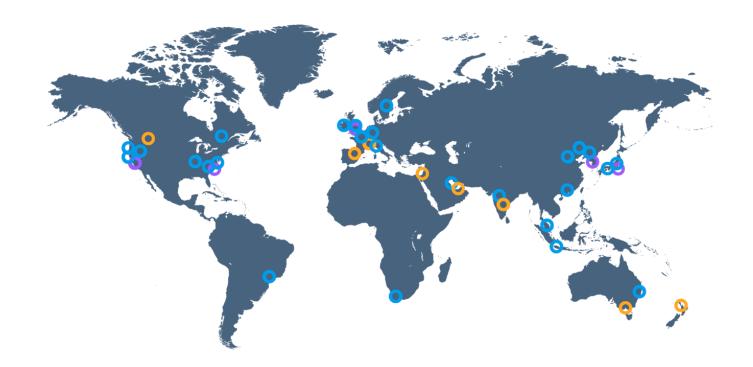
- Rýchle prepnutie (failover)
 - Komponent systému aktívnu (primárnu) inštanciu komponentu je možné okamžite prepnúť na sekundárnu
 - Napr. relačná databáza udržiava sa synchronizácia 2 inštancií, systém pracuje s primárnou inštanciou
 - V prípade zlyhania (alebo upgradu) primárnej inštancie sa DNS záznam zmení tak, aby ukazoval na sekundárnu

Viaczónové nasadenie a failover - príklad

Viaczónové nasadenie (multi-AZ deployment)

- Regióny (oblasti) vs. zóny dostupnosti AZ (dátové centrá)
- AWS 84 AZ naprieč 26 regiónmi sveta

Zdroj obrázka: What is AWS (amazon.com)

Viaczónové nasadenie (multi-AZ deployment) /2

- Viaczónové nasadenie = rozdelenie medzi viaceré dátové centrá
 - Aj v rámci určitého regiónu
 - Prevencia pred haváriou dátového centra
 - Uľahčenie upgradov systému
 - Zjednodušenie škálovania
 - Zvýšenie robustnosti zálohovania
- Optimálne je rovnomerné rozdelenie medzi väčší počet dátových centier AZ
- Čím väčší počet uzlov (replík) v rámci dátového centra, tým väčší problém v prípade jeho zlyhania

Čítajte viac: https://aws.amazon.com/blogs/containers/amazon-ecs-availability-best-practices/

Ako dosiahnuť vysokú dostupnosť? (úvod)

- SLA (Service Level Agreement) = garantovaná úroveň služby
 - Zmluva medzi poskytovateľom a odberateľom služby
 - Merateľná prostredníctvom metrík, typicky dostupnosť systému v čase uptime
 (napr. 99,9% uptime = max. 8h nedostupnosti počas 1 roka)
 - Neplnenie SLA je obvykle striktne penalizované
 - Typicky vzťah typu B2B

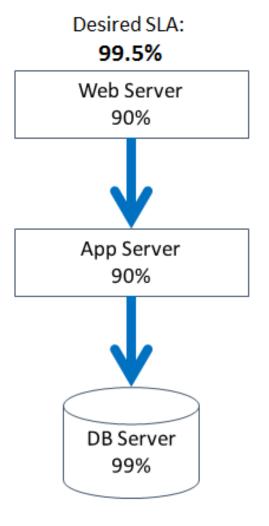
Ako dosiahnuť vysokú dostupnosť? (postup)

1. Rozdelenie systému na časti (vrstvy)

- Výpočtová vrstva (compute)
- Databázová vrstva (SQ)
- Úložisková vrstva (block storage, object storage)

2. Pridanie redundancie

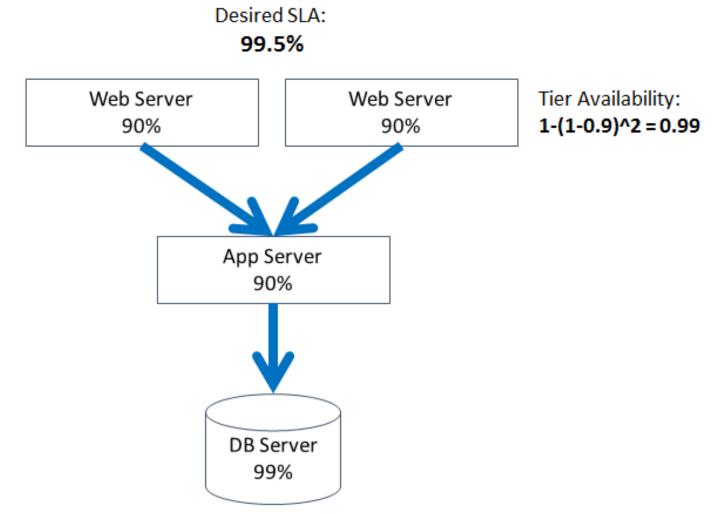
- Najjednoduchšie pre bezstavové komponenty výpočtová vrstva
- Postupné pridávanie redundancie (replík) do ďalších vrstiev databáza, úložisko
- Redundancia naprieč dátovými centrami zónami dostupnosti (AZ)
- Dostupnosť systému ako celku je súčinom dostupnosti jednotlivých vrstiev

Total Availability: 0.9 * 0.9 * 0.99 = 0.8019

80.2%

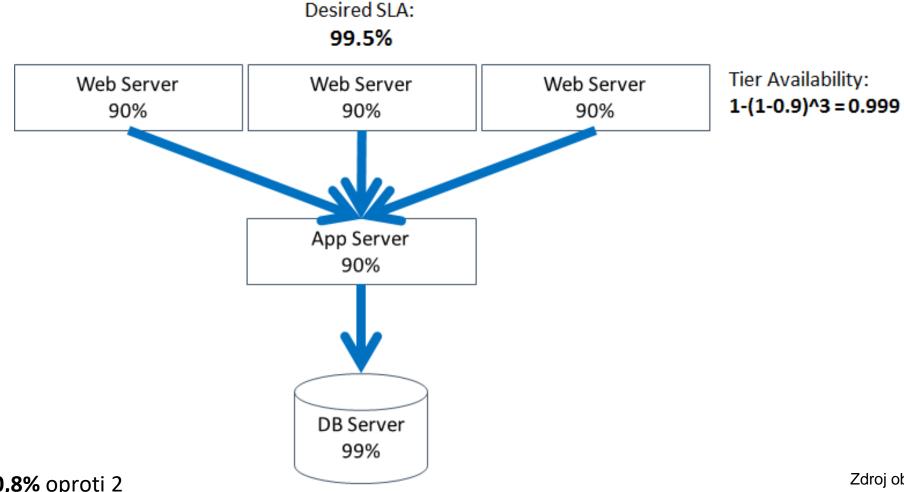
Zdroj obrázka:

Total Availability: 0.99 * 0.9 * 0.99 = 0.8821

88.2%

Zdroj obrázka:

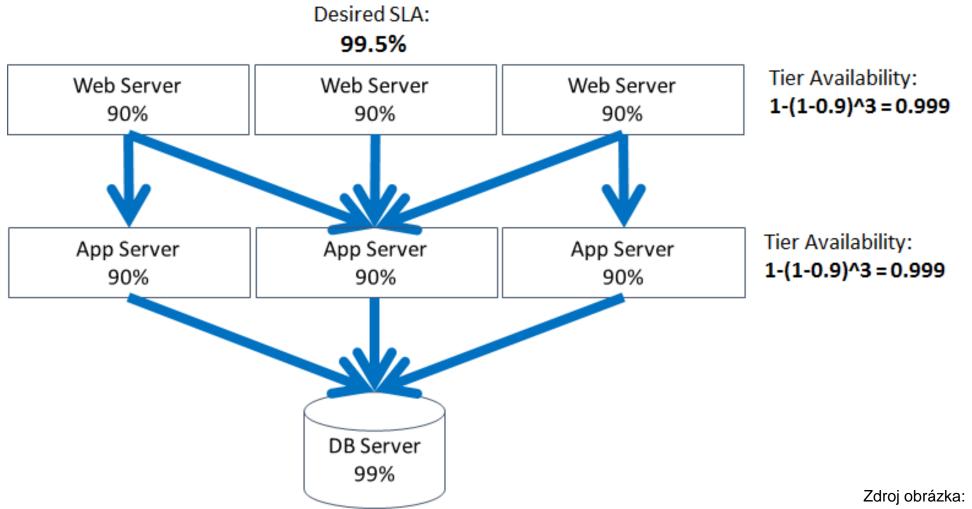

Rozdiel iba 0,8% oproti 2 webserverom = problém klesajúcich výnosov (log)

Total Availability: 0.999 * 0.9 * 0.99 = 0.8901

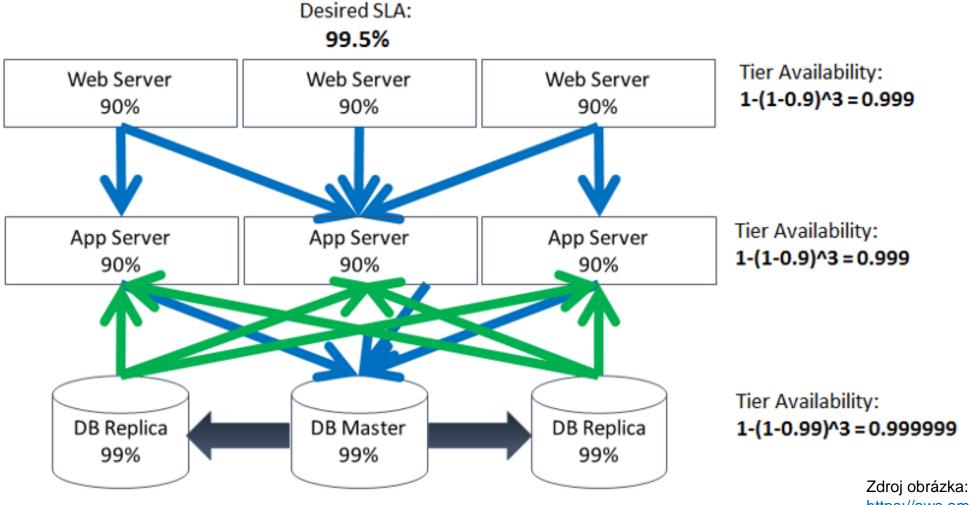
89.0%

Zdroj obrázka:

Total Availability: 0.999 * 0.999 * 0.99 = 0.9880

98.8%

Total Availability: 0.999 * 0.999 * 0.999999 = 0.9980

99.8%

Dostupnosť služby - zhrnutie

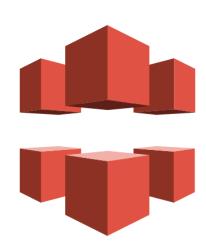
- Rozdelenie systému na vrstvy
- Pridávanie redundancie logaritmické zvyšovanie dostupnosti systému ako celku
 - Problém (bod) klesajúcich výnosov (diminishing returns)
- Pozor na dostupnosť dátového centra (definovaná v SLA)
 - Viaczónové nasadenie (multi-AZ deployment)
- Vysoko dostupná architektúra uľahčuje škálovateľnosť systému
- Dostupnosť systému ako celku < dostupnosť najslabšieho článku

Čítajte viac: https://aws.amazon.com/blogs/startups/how-to-get-high-availability-in-architecture/

https://www.weibull.com/hotwire/issue79/relbasics79.htm

Optimalizácia doručovania obsahu (CDN) - motivácia

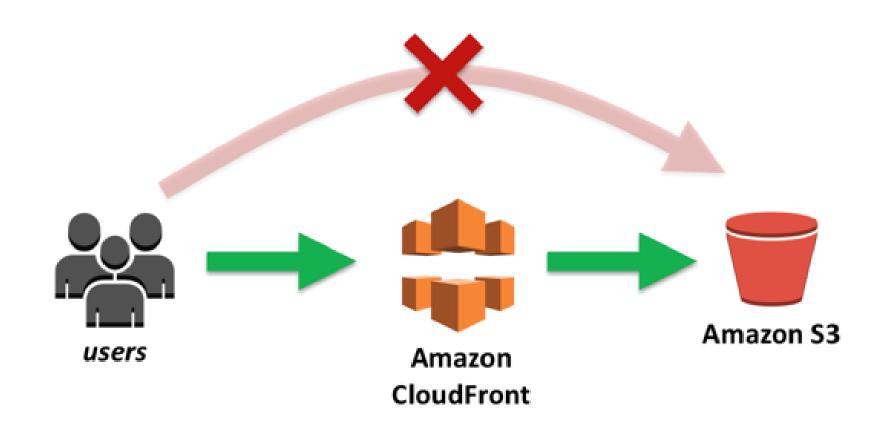
- Ako doručovať (statický) obsah klientom tak, aby bola:
 - Minimalizovaná doba odozvy (latency),
 - o Minimalizovaná záťaž servera (zdroja obsahu),
 - Minimalizované náklady (v pomere ku kvalite služby) a zároveň:
 - o Maximalizovaná bezpečnosť (najmä ochrana pred DDoS),
 - Maximalizovaná dostupná šírka pásma (bandwidth),
 - o Maximalizovaná efektivita doručovania obsahu.

Optimalizácia doručovania obsahu (CDN)

- Sieť pre doručovanie obsahu (CDN = Content Delivery Network)
 - Známi poskytovatelia: Cloudflare, AWS CloudFront
- Umožňuje pristúpiť klientom k (nielen) statickému obsahu, s cieľom maximalizovať jeho efektivitu doručovania
 - o Úložisko obsahu väčšinou object storage (AWS S3), ale môže byť aj server
 - Druh obsahu často multimédiá (avatary, fotky, audio nahrávky...)
- Vyrovnávacia pamäť pre statický obsah (cache)
 - Servery situované v rámci celého sveta (tzv. edge servers)

Optimalizácia doručovania obsahu (CDN) /2

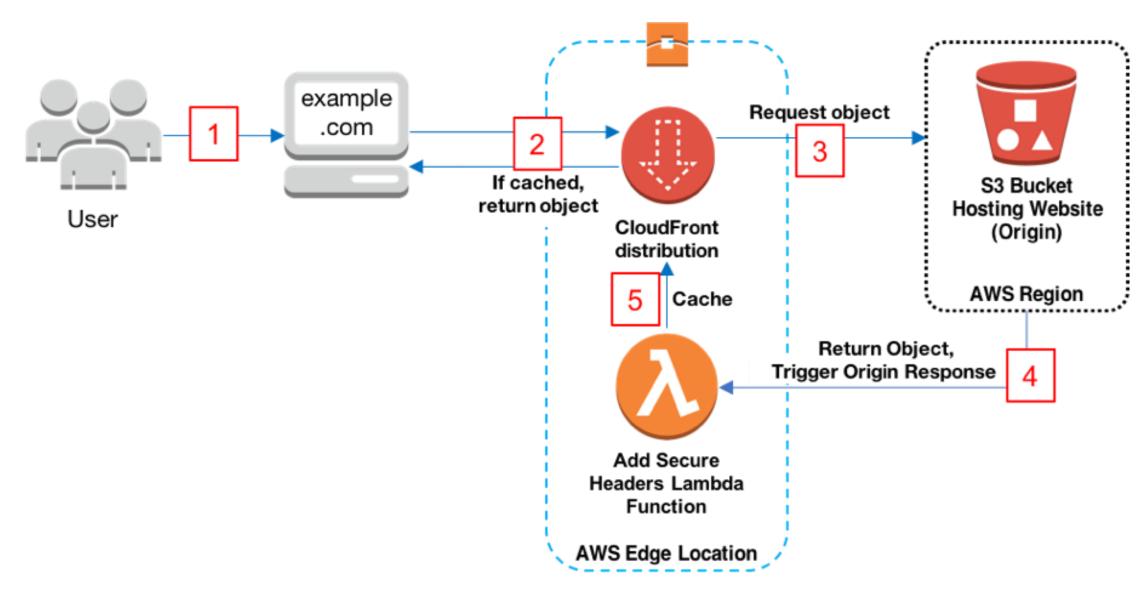

Optimalizácia doručovania obsahu (CDN) /3

- Vstupná brána pre klientov distribúcia záťaže, ochrana pred DDoS
- Prostredník medzi klientom a obsahom middleware
 - Umožňuje dynamicky modifikovať, príp. generovať obsah (AWS Lambda@Edge)
 - Napr. pridanie bezpečnostných hlavičiek (X-XSS-Protection)
 - Možné je použiť aj vlastný kód (napr. funkciu v Node.js)

Čítajte viac: https://aws.amazon.com/blogs/networking-and-content-delivery/adding-http-security-headers-using-lambdaedge-and-amazon-cloudfront/

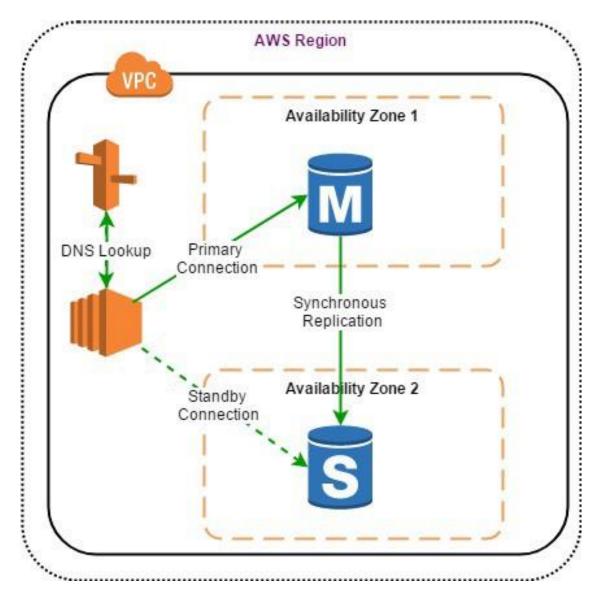
Optimalizácia doručovania obsahu (CDN) /4

Replikácia a zálohovanie dát

- Replikácia = synchronizácia dát medzi 2 a viacerými bodmi (napr. server, databáza) v (takmer) reálnom čase
 - + Možnosť extrémne **rýchlej obnovy** v ideálnom prípade stačí **zmeniť záznam DNS** z primárnej inštancie na sekundárnu (**failover**)
 - + Replikácia sa hodí aj v prípade systémových **upgradov minimalizácia downtime** (failover)
 - Výrazne vyššie náklady prevádzka "redundantnej" inštancie (inštancií), ktoré sú väčšinu času pasívne

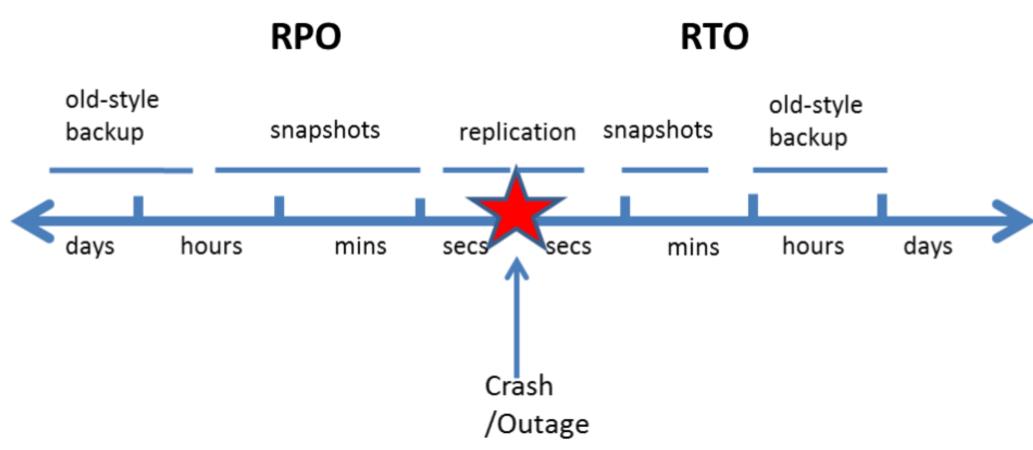
Replikácia databázy a failover - príklad

Replikácia a zálohovanie dát /2

- Zálohovanie = udržiavanie záložnej kópie (kópií) dát na médiu, s možnosťou ich obnovy v prípade havárie (potreby)
 - + Vyhotovenie presnej 1:1 kópie dát v rámci bodu v čase (point in time)
 - + Úplné (full), diferenciálne (differential) a inkrementálne (incremental) zálohy
 - + Možnosť použiť rôzne druhy médií optické (BD, AD), magnetické (páska, NAS + HDD + RAID), cloud (object storage)...
 - Obnova "statickej" zálohy je často komplikovanejšia a pomalšia ako v prípade použitia replikácie dát (failover) RTO, RPO

Replikácia a zálohovanie dát /3

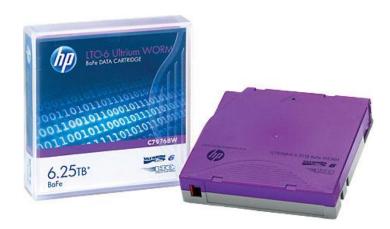

Zdroj obrázka: https://n2ws.com/blog/backup-and-recovery/backup-vs-repliaction-cloud-part1

Replikácia a zálohovanie dát - zhrnutie

- Najvhodnejší prístup je kombinácia replikácia + zálohovanie
- Zlaté pravidlo zálohovania (3-2-1 rule):
 - Aspoň 3 kópie
 - Na aspoň 2 druhoch médií
 - S aspoň 1 kópiou na odlišnom fyzickom mieste
- Každá záloha je lepšia ako žiadna záloha (!)

DevOps a DevOps tím

- Dev (Development) + Ops (Operations nasadenie a prevádzka)
- Spôsob organizácie vývoja softvéru v tíme
- 'Kombinácia filozofie, postupov a nástrojov umožňujúca organizácii dodávať aplikácie a služby rýchlo a efektívne'
- Prelínanie funkcií vo vývojovom tíme (programovanie, nasadzovanie)
- Previazanosť s vlastnosťami mikroslužieb (kohéznosť, zapuzdrenosť a i.) a cloudu (agilita, elasticita)

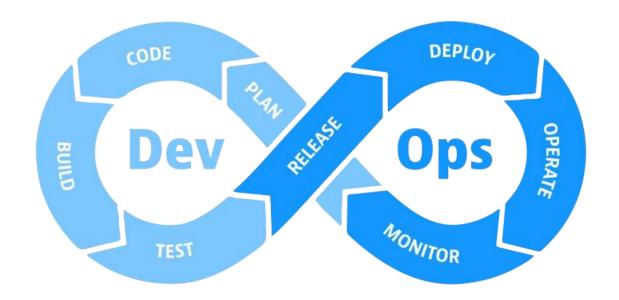
Zdroj citácie: What is DevOps? - Amazon Web Services (AWS)

DevOps tím - výhody

- + Rýchlosť rapídne dodávanie funkcionality do produkcie, reagovanie na meniaci sa trh (konkurenciu)
- Kvalita techniky ako testami riadený vývoj (TDD), kontinuálna
 integrácia a nasadenie (CI/CD) prispievajú k celkovej kvalite softvéru
- + Komunikácia a kolaborácia vývojári sa spolupodieľajú na nasadzovaní a prevádzke a naopak
 - lepšie pochopenie sa, úspora času, efektivita

DevOps tím - nevýhody

 Zle fungujúci DevOps = chaos - plná adherencia k DevOps filozofii môže byť v praxi ťažšie dosiahnuteľná

Čítajte viac: What is DevOps? - Amazon Web Services (AWS)

Kontinuálna integrácia a nasadenie (CI/CD)

- Metodológia vývoja softvéru, umožňujúca zdrojový kód priebežne a automatizovane testovať, integrovať a nasadzovať
- Výhody CI/CD:
 - o Rýchlejšie dodávanie inkrementálnych prírastkov funkcionality do produkcie
 - Rýchlejšie nájdenie chýb (automatizované testy)
 - Kratšie vývojové cykly (menší celok funkcionality)
 - Zvýšenie produktivity a efektivity vývoja (automatizácia buildu a nasadenia)

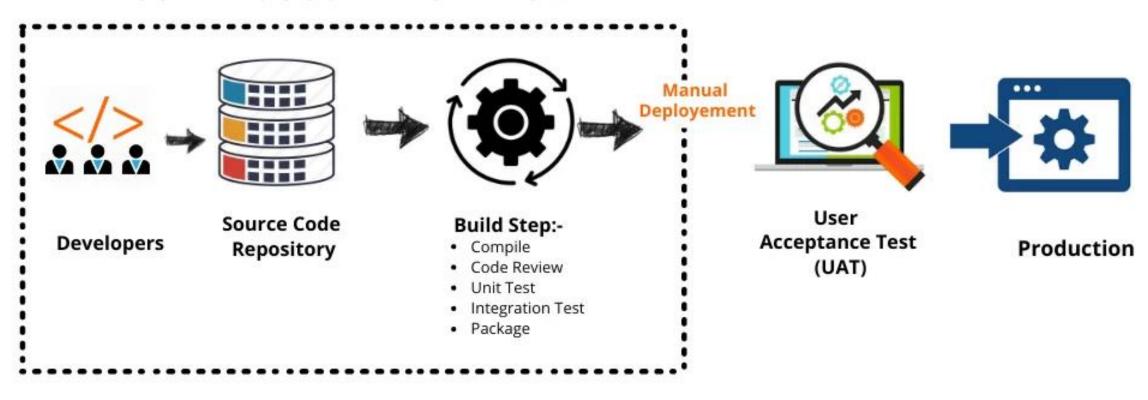

Kontinuálna integrácia (CI = Continuous Integration)

- 1. Vývojár implementuje funkcionalitu a overí jej základnú funkčnosť
 - a. Lokálne prostredie (localhost) základné otestovanie (manuálne, automatické)
- 2. Vývojár zdrojový kód odovzdá (commit) do repozitára (Git)
 - a. Sada automatizovaných testov (zostavenie build, jednotkové unit, integračné integration)
 - ь. **Zlúčenie** (merge) s hlavnou vývojovou vetvou (dev / develop)

Kontinuálna integrácia (CI = Continuous Integration) /2

CONTINUOUS INTEGRATION

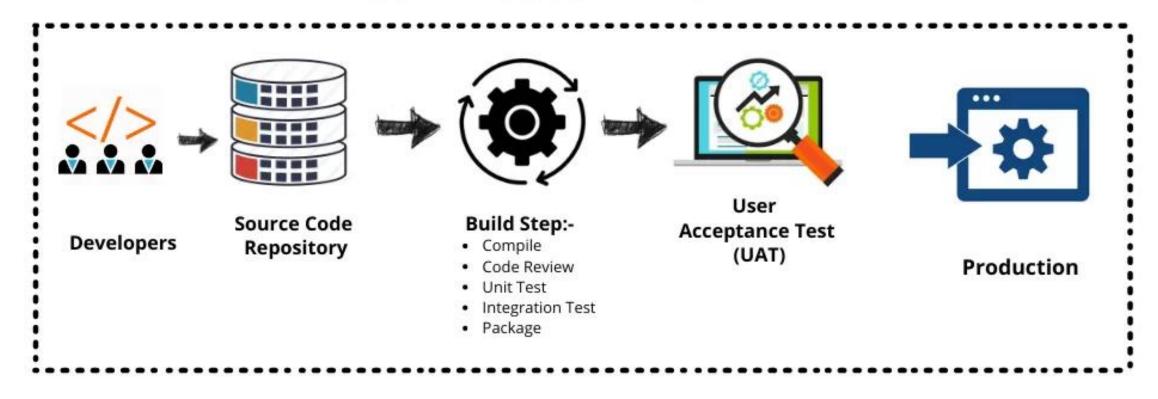

Kontinuálne nasadenie (CD = Continuous Deployment)

- 3. Nasadenie na predprodukčné prostredie (continuous delivery)
 - a. **Automatizované** nasadenie na predprodukčné prostredie (development, staging)
 - b. Dodatočné testovanie (automatizované aj manuálne) **výkonnostné** (load), **zážažové** (stress), **bezpečnostné** (security, penetration)
- 4. Nasadenie na produkčné prostredie (continuous deployment)
 - a. Automatizované nasadenie na produkčné prostredie (production)
 - b. Môže sa využiť A/B nasadenie (**blue-green deployment**) nová verzia je pripravená na okamžité "vypustenie" do produkcie (prepne sa záznam DNS)

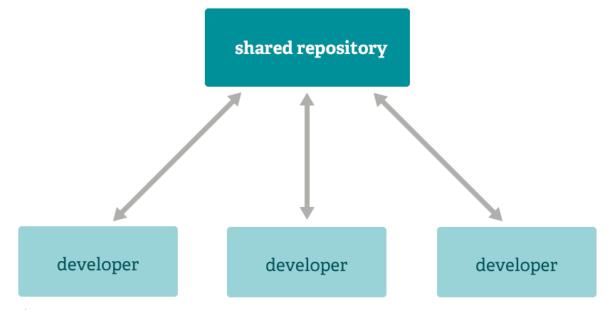
Kontinuálna nasadenie (CD = Continuous Deployment) /2

CONTINUOUS DEPLOYMENT

Správa verzií - version control (Git)

- Distribuovaný systém pre správu verzií (version control)
- Ukladanie, organizácia a udržiavanie celej histórie zmien kódu
 - Kópia (záloha) na serveri a u každého vývojára s naklonovaným repozitárom
- Otvorený (open-source) de facto štandard

Zdroj obrázka: https://git-scm.com/about/distributed

Správa verzií - version control (Git) /2

- Systém vetiev (branches) minimálne odporúčané využitie:
 - Master (main) Hotový, plne otestovaný, zintegrovaný, funkčný kód; kedykoľvek nasaditeľný do produkčného prostredia
 - Dev (develop) Takmer hotový, funkčný kód; otestovaný aspoň základnou sadou testov; nasaditeľný do preprodukčného prostredia
 - Feature/<názov_funkcionality> Pracovný kód, slúži ako distribuované úložisko pre vývojára (vývojárov), commity sú priebežné, atomické a časté; poskytuje informáciu o stave vývoja funkcionality

Správa verzií - version control (Git) /3

- Pri commitovaní je vysoko odporúčané dodržiavať konvenciu:
 - o <commit_type>(<optional_scope>): <commit_msg_content>
- Príklady:
 - feat(app/Models): add database model for Book entity
 - fix(providers/src/Library): fix issue with (...) when (...) is performed

- chore: bump Puppeteer version to 2.1.6
- implement functionality XYZ 🔀

Automatizácia nasadenia (Jenkins)

- Otvorený softvér pre tvorbu automatizovaných **DevOps pipelines**:
 - Zostavenie aplikácie (build)
 - Automatizované testovanie aplikácie (test)
 - Nasadenie aplikácie (deploy)
- Pipeline = sekvencia krokov, pozostáva z príkazov (skriptov)
- Jednoduchá integrácia Jenkins + Docker
- Široká rozšíriteľnosť prostredníctvom zásuvných modulov (plugins)

Jenkins build & deploy pipeline (Jenkinsfile) - príklad

```
node {
  stage('Clean workspace') {
     cleanWs()
  stage('Preparation') {
     git branch: 'master', credentialsId: 'bitbucket', url: 'git@bitbucket.org:MyDevTeam/slek-server.git'
  stage('Build image') {
     sh "docker buildx build --platform=linux/arm64 --tag=slek-server --build-arg API_URL=https://api.slek.com --load ."
     sh "docker tag slek-server:latest 12345678.dkr.ecr.eu-north-1.amazonaws.com/slek-server:latest"
  stage('Push image') {
     def LOGIN_CMD = sh label: 'Getting login credentials', script: 'aws ecr get-login --region eu-north-1'
     sh label: 'AWS login', script: LOGIN_CMD
     sh label: 'Pushing image', script: "docker push 12345678.dkr.ecr.eu-north-1.amazonaws.com/slek-server:latest"
  stage('Deploy image') {
     sh label: 'Deploying', script: "aws ecs update-service --cluster slek-cluster --service slek-server --force-new-deployment"
```

Testovanie aplikácií

- Ako overiť funkcionalitu softvéru predtým, ako bude dodaný klientovi (do produkcie)?
- Manuálne vytvorenie "náhodných" dát, preklikanie si implementovanej funkcionality, letmá kontrola výstupu, vizuálu...
- Problémy:
 - Ak to urobí vývojár, môže byť "zaslepený" (biased)
 - Ak to urobí tester (QA pracovník), nemusí plne chápať dosahy zmien v kóde
 - Navyše, je to časovo náročná a často "otravná" aktivita...

Testovanie aplikácií /2

- Druhá možnosť automatizované testy
- Dobrý test by mal:
 - Zvyšovať kvalitu produktu aj kódu,
 - Znižovať riziko = náklady spojené s chybami (regresie keď nové zmeny v kóde pokazia existujúcu funkcionalitu),
 - Zlepšovať porozumenie kódu aj softvéru ako celku,
 - Byť jednoducho napísateľný a spustiteľný test by nemal byť nepriateľom,
 - Byť ľahko udržiavateľný aktualizácia kódu by nemala znamenať, že treba prepísať existujúce testy.

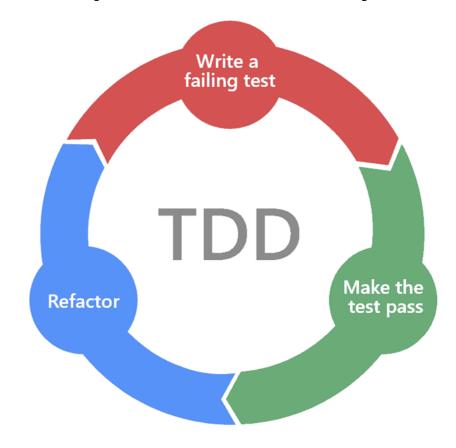
Čítajte viac: The 6 Principles of Test Automation - Semaphore (semaphoreci.com)

Test Driven Development (TDD)

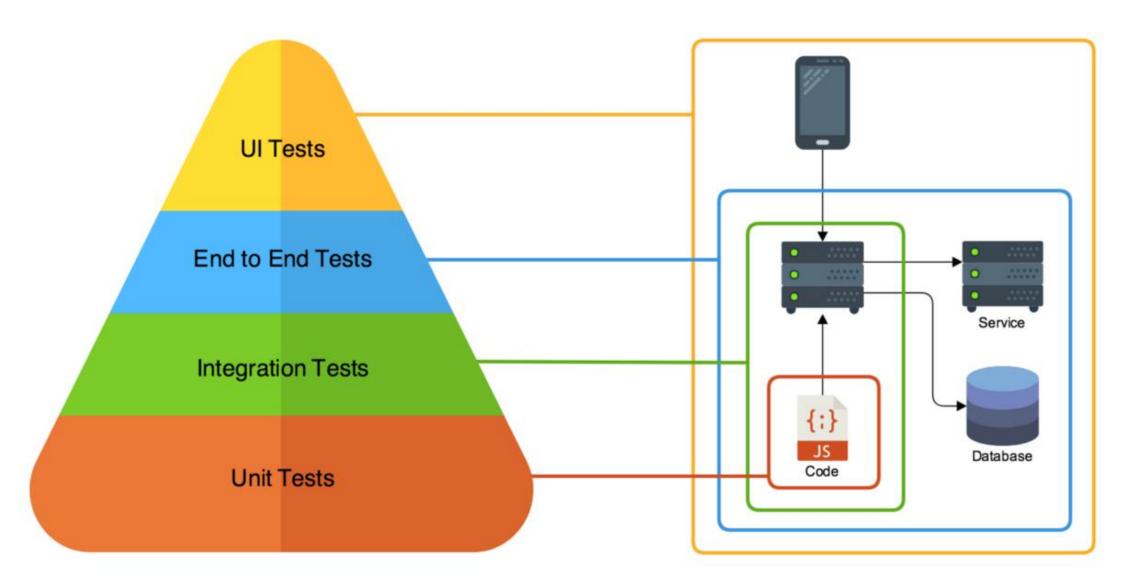
- Testami riadený vývoj = metodológia vývoja softvéru, kde
 implementácii každej funkcionality predchádza napísanie testu k nej
- 1. Výber funkcionality na implementáciu
- 2. Napísanie testu (testov)
- 3. Napísania iba takého kódu, ktorý vedie k prejdeniu testu
- 4. Refaktoring vyčistenie kódu
- 5. Pokračovanie krokom 1

Čítajte viac: <u>Test-driven development - IBM Garage Practices</u>

Zdroj obrázka: Why Test-Driven Development (TDD) | Marsner Technologies

Funkcionálne testovanie - hierarchia

Zdroj obrázka: Automated Testing: The Cornerstone of CI/CD - Semaphore (semaphoreci.com)

Jednotkový test (unit test)

- Je atomický preveruje funkcionalitu konkrétnej, malej časti kódu
- Je izolovaný nevyžaduje externé závislosti (databázu, mikroslužby...)
 - Využívajú sa náhrady (test doubles / mocks / stubs) vygenerované "statické"
 dáta a pseudo funkcie, ktoré nahrádzajú externú závislosť
- Syntax Arrange-Act-Assert (AAA):
 - Arrange Príprava testovacieho prostredia (dáta, stav objektov...)
 - Act Zavolanie testovanej funkcionality (metódy, ktorá vracia výsledok)
 - Assert Validácia, či krok Act skončil požadovaným výsledkom (napr. návratová hodnota metódy).
- Populárne rámce pre Node.js Mocha, Jest, Jasmine, Japa

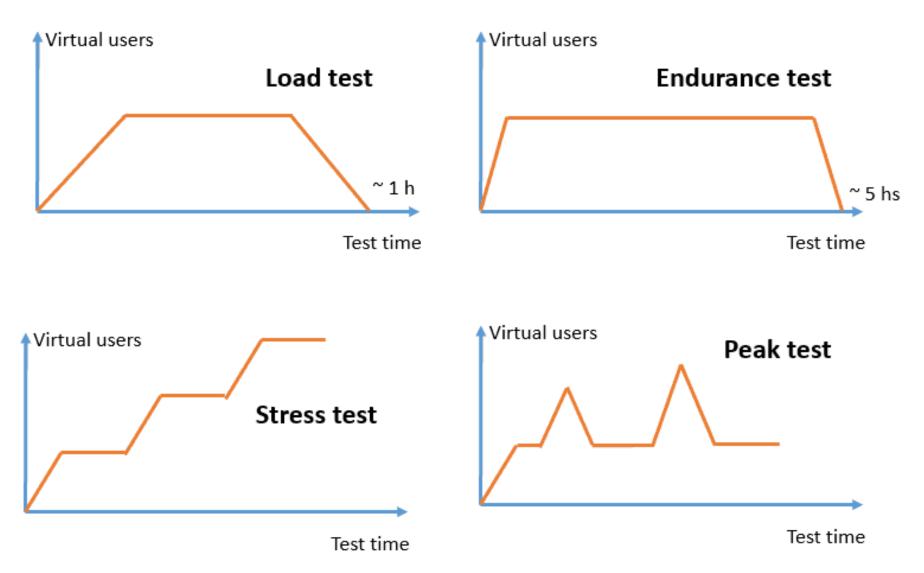
Jednotkový test (unit test) - príklad (AdonisJS - Japa)

```
import { test } from '@japa/runner'
test('display welcome page', async ({ client }) => {
 //arrange
 const route = '/'
 //act
 const response = await client.get(route)
 //assert
 response.assertStatus(200)
 response.assertTextIncludes('<h1 class="title"> It Works! </h1>')
                                                                               Viac o AdonisJS testovaní:
})
                                                                               Introduction (adonisis.com)
```

Ďalšie druhy testov - nefunkcionálne testovanie

- Výkonnostné testovanie (load testing)
 - Testovanie systému pri typickej záťaži (napr. pracovný deň)
- Záťažové testovanie (stress testing)
 - Determinovanie absolútnych výkonnostných limitov systému
- Špičkové testovanie (spike / peak testing)
 - Ako systém zvládne krátkodobú extrémnu záťaž
- Vytrvalostné testovanie (endurance / soak testing)
 - Ako je systém schopný vydržať určitú záťaž dlhodobo

Nefunkcionálne testovanie - porovnanie

Zdroj obrázka: All About Endurance Testing With TestOS | TestGrid | Blog

Bezpečnosť a penetračné testovanie

- Penetračné testovanie = aktívny, cieľavedomý a systematický prístup k testovaniu a vyhodnoteniu bezpečnostných vlastností systému
- Metóda bielej skrinky (white box)
 - Vychádzame z apriórnych znalostí o systéme komponenty, technológie, kód
 - Nižšia časová náročnosť, problémom môže byť "zaslepenie" (bias)
- Metóda čiernej skrinky (black box)
 - Nemáme informácie o systéme, kľúčový je zber informácií (reconnaisance)
 - Náročnejšie na realizáciu, ale výpovednejšie

Penetračné testovanie - postup

- 1. Pasívny zber informácií a prieskum systému (reconnaisance)
 - a. Zoznam otvorených portov, verzia OS, serverov (prístupná status stránka)...
 - b. Nástroje Nmap, Recon-ng, Nikto, Dirb
- 2. Aktívne skenovanie a mapovanie zraniteľností (scanning)
 - a. Vystavené citlivé údaje (napr. konfigurácia), slabá autentifikácia (neobmedzený počet pokusov pre zadanie hesla útok hrubou silou)
 - b. Metasploit, Nmap, Nikto

Penetračné testovanie - Nikto (príklad)

```
alikali@kali:~$ nikto -h 192.168.229.137
 Nikto v2.1.6
            192.168.229.137
+ Target IP:
+ Target Hostname: 192.168.229.137
+ Target Port: 80
+ Start Time:
                     2020-04-14 10:59:53 (GMT2)
+ Server: Apache/2.2.8 (Ubuntu) DAV/2
+ Retrieved x-powered-by header: PHP/5.2.4-2ubuntu5.10
+ The anti-clickjacking X-Frame-Options header is not present.
+ The X-XSS-Protection header is not defined. This header can hint to the user agent
+ The X-Content-Type-Options header is not set. This could allow the user agent to r
+ Apache/2.2.8 appears to be outdated (current is at least Apache/2.4.37). Apache 2.
+ Uncommon header 'tcn' found, with contents: list
+ Apache mod_negotiation is enabled with MultiViews, which allows attackers to easil
ives for 'index' were found: index.php
+ Web Server returns a valid response with junk HTTP methods, this may cause false p
+ OSVDB-877: HTTP TRACE method is active, suggesting the host is vulnerable to XST
+ /phpinfo.php: Output from the phpinfo() function was found.
+ OSVDB-3268: /doc/: Directory indexing found.
+ OSVDB-48: /doc/: The /doc/ directory is browsable. This may be /usr/doc.
+ OSVDB-12184: / PHPB8B5F2A0-3C92-11d3-A3A9-4C7B08C10000: PHP reveals potentially s
+ OSVDB-12184: /?=PHPE9568F36-D428-11d2-A769-00AA001ACF42: PHP reveals potentially s
+ OSVDB-12184: /?=PHPE9568F34-D428-11d2-A769-00AA001ACF42: PHP reveals potentially s
+ OSVDB-12184: / PHPE9568F35-D428-11d2-A769-00AA001ACF42: PHP reveals potentially s
+ OSVDB-3092: /phpMyAdmin/changelog.php: phpMyAdmin is for managing MySQL databases,
+ Server may leak inodes via ETags, header found with file /phpMyAdmin/ChangeLog, in
+ OSVDB-3092: /phpMyAdmin/ChangeLog: phpMyAdmin is for managing MySQL databases, and
+ OSVDB-3268: /test/: Directory indexing found.
+ OSVDB-3092: /test/: This might be interesting...
+ OSVDB-3233: /phpinio.php. rnr is instatted, and a test script which runs phpinfo()
+ OSVDB-3268: /icons/: Directory indexing found.
+ OSVDB-3233: /icons/README: Apache default file found.
+ /phpMyAdmin/: phpMyAdmin directory found
```

Penetračné testovanie - postup /3

- 3. Útočenie a zneužitie zraniteľností (exploitation)
 - a. SQL injekcie (injections), medzistránkové skriptovanie (XSS), útok hrubou silou (brute force napr. slovníková metóda)
 - b. Metasploit, Sqlmap, Hashcat, Burp suite, Nmap (skripty)
- 4. Vyhodnotenie zraniteľností (post-exploitation)
 - a. Identifikácia, kvantifikácia (ohodnotenie), mapovanie na útoky, náprava
 - ы. Burp suite umožňuje vygenerovať automatizovanú správu o bezpečnosti

OWASP (Open Web Application Security Project)

- OWASP Top 10 10 najkritickejších zraniteľností web aplikácií:
 - Injekcie odoslanie škodlivých dát interpreteru (SQL injection), vykoná neoprávnený príkaz (dopyt)
 - => validácia dát, ORM
 - o Chybná autentifikácia povolenie slabých hesiel, neobmedzený počet pokusov...
 - Vystavenie citlivých dát napr. konfigurácia webservera (Apache)
 - Ďalšie: zlá bezpečnostná konfigurácia, XSS, XEE, nedostatočné logovanie, nebezpečná deserializácia, používanie zraniteľných komponentov

Zhrnutie DevOps časti na predmete VPWA

- Mikroslužby, SW kontajnery
- Orchestrácia kontajnerov
- Cloud computing
- Dostupnosť služby, CDN, replikácia
- DevOps, CI/CD, automatizácia
- Testovanie aplikácií, TDD

